

POSTANOWIENIE

Dnia 14 października 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z odwołania K. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w Ł.

z udziałem zainteresowanych: W. N., E. N., M. M., M. L. i D. K.

o ustalenie podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym i podstawę wymiaru składek,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 14 października 2021 r.,

skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 22 stycznia 2020 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od K. B. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziału w Ł. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

W wyroku z dnia 22 stycznia 2020 r., sygn. akt III AUa (...), Sąd Apelacyjny w (...) – w sprawie z odwołania K. B. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w Ł. przy udziale W. N., E. N., M. M., M. L., D. K. – oddalił apelację odwołującego się od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Ł. z dnia 5 czerwca 2019 r., sygn. akt VIII U (...), oddalającego odwołania K. B. oraz zainteresowanych od decyzji organu rentowego

z dnia 28 października 2015 r., w których organ rentowy stwierdził – co do każdego z zainteresowanych – podleganie obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu oraz ubezpieczeniu zdrowotnemu we wskazanych w decyzjach okresach czasu jako zleceniobiorcy u płatnika składek C. z siedzibą w Ł. oraz określił podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego odwołujący się K. B. zaskarżył skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na przyczynę przyjęcia skargi z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

W ocenie skarżącego skarga jest oczywiście uzasadniona – Sąd drugiej instancji błędnie zakwalifikował sporne umowy jako umowy o świadczenie usług ze wskazaniem oczywiście błędnych argumentów za takim nieprawidłowym stanowiskiem. Sąd Apelacyjny w (...) na podstawie całego szeregu wyrwanych z kontekstu i w oderwaniu od specyficznych i różnorodnych stanów faktycznych, przedstawionych w różnych orzeczeniach zarówno Sądu Najwyższego, jak i Sądów Apelacyjnych skonstruował - w ocenie tego Sądu - cechy charakterystyczne umowy o dzieło i w oparciu o taką charakterystykę dokonał oceny spornych umów stanowiących przedmiot sprawy. W konsekwencji Sąd zakwalifikował sporne umowy (jako nienoszące tych cech charakterystycznych), jako umowy o świadczenie usług, umowy starannego działania, odmawiając im przymiotu umów rezultatu. W ocenie skarżącego właśnie przytoczone w uzasadnieniu Sądu „cechy charakterystyczne” umowy o dzieło, jako odróżniające ten typ umowy od umowy o świadczenie usług zostały przez Sąd określone wadliwie i wadliwość ta wydaje się być oczywista.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o: 1) odrzucenie skargi kasacyjnej, ponieważ skarga kasacyjna nie zawiera podstaw kasacyjnych, ani wniosku o ich przyjęcie, ewentualnie o: 2) odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie o: 3) oddalenie skargi kasacyjnej, 4) zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych w kwocie 1.200 zł tj. 5 x. 240 zł.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna odwołującego się nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony twierdzeniem, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Wykazanie podnoszonej w skardze oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) – jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania – wymagałoby przedstawienia tego, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06 LEX nr 198531; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Podczas, gdy dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania – z uwagi na jej oczywistą zasadność w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. – niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej

analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2013 r., III SK 11/13, LEX nr 1380967).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia powyższych wymogów; nie wykazuje, aby w sprawie występował stan „oczywistej zasadności” skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Autor rozpatrywanej skargi ogranicza się do prostej negacji stanowiska zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w (...); brakuje w uzasadnieniu wniosku rzeczowego odniesienia się do podstaw tegoż wyroku, podstaw bardzo szeroko przedstawionych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Zamiast tego uzasadnienie wniosku ogranicza się do postawienia szeregu ogólnikowych twierdzeń, które w swojej konstrukcji nie uwzględniają regulacji określających ocenę prawną zaskarżonego wyroku Sądu drugiej instancji; nie uwzględniają także ustalonych w sprawie okoliczności faktycznych stanowiących płaszczyznę subsumcyjną przepisów prawa materialnego przedstawionych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. W takiej konstrukcji uzasadnienia wniosku o przyjęcie do rozpoznania rozpatrywanej skargi kasacyjnej brakuje odpowiedniej argumentacji, którą skarżący

wykazałby walor oczywistej zasadności jego skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Autor skargi pomija dotychczasową różnorodną judykaturę Sądu Najwyższego oraz - zasadnicze stanowisko zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w [...], zgodnie z którym przedmioty objęte spornymi umowami o dzieło nie zostały właściwie zindywidualizowane – były to elementy tożsame rodzajowo z tymi, które odwołujący się realizował w ramach podstawowej działalności swojego przedsiębiorstwa. Wykonywane przez zainteresowanych przedmioty nie stanowiły wyodrębnionego wytworu mogącego samodzielnie funkcjonować w obrocie gospodarczym; świadczone przez nich prace cechowały się stałością i powtarzalnością podejmowanych czynności; zainteresowani byli pozbawieni samodzielności i swobody przy wykonywaniu powierzonych zadań. Rzeczywistą wolą stron przedmiotowych umów było świadczenie usług, a nie wykonanie dzieła, gdyż to nie wynik, ale określone działania były istotne dla realizacji umów i z tych też działań zainteresowani byli rozliczani. Nie wynik czynności, ale same w sobie czynności wykonywane przez zainteresowanych były przedmiotem spornej umowy. W konsekwencji – według Sądu drugiej instancji – wykonywanie pracy na podstawie przedmiotowych umów rodziło w przypadku zainteresowanych tytuł do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego na podstawie ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych i ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Stwierdzając, że nie występuje oczywista zasadność przyczyny przyjęcia skargi, określona w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. (pkt 1.). Rozstrzygnięcie zawarte w pkt 2. niniejszego postanowienia ma podstawę w art. 98 § 1 i § 3 k.p.c.